

Open en bloot

Terwijl burgers op pleinen over de hele wereld demonstreren tegen het systeem, komen leiders van over de hele wereld bijeen om dat systeem te redden.

De kloof samengevat.

De kiem van die kloof ligt in de jaren 90, toen twee cruciale stappen richting crisis werden gezet: 1) de deregulering van de financiële sector en 2) de privatisering van het publieke domein. Het eerste kwam erop neer dat banken, verzekeraars en speculanten Russisch roulette mochten spelen met andermans geld, terwijl de overheid hun levensverzekering betaalde. Het tweede betekende: minder service voor burgers, stagnerende lonen voor werknemers en fenomenale bonussen voor het management. Ook wel: 'efficiency', 'productiviteit' en 'prestatiebeloning'.

Zo ontstond de fantoomeconomie – gebaseerd op de misvatting dat *geld* hetzelfde is als *welvaart*. Terwijl de AEX explodeerde door kunstmatig lage rentes, fictief hoge bedrijfswinsten en uit de duim gezogen koopkrachtplaatjes, werd de publieke sector beetje bij beetje stukgefuseerd, wegbezuinigd en uitbesteed aan lagelonenlanden – beter bekend als 'marktwerking', 'automatisering' en 'globalisering'. Het resultaat: een fantoom-economie *too big to fail* en een democratie *not important enough to save*.

Het is precies zoals Adam Smith het *niet* bedoeld had: een sociaal vangnet voor de allerrijksten – en een vrije markt voor de verliezers. En het ergste is: Merkozy en Rut-

tesconi proberen niet eens te *verhullen* dat ze dit systeem willen redden, nee, ze doen het open en bloot. In plaats van een noodfonds voor spaarders en AOW'ers op te tuigen, herkapitaliseren ze de banken met belastinggeld en boeken ze de verliezen af op de pensioenen; in plaats van banken te splitsen en bonussen te beperken, versterken ze het IMF en verhalen de kosten op de studiefinanciering en het pgb; in plaats van het democratisch tekort tegen te gaan, organiseren ze spoeddebatten „zonder al te veel te kunnen zeggen” – door spindoc-tors ook wel 'leiderschap tonen', 'vertrouwen herstellen' en 'verantwoordelijkheid nemen' genoemd.

Gelukkig voor hen spiegelen de demonstranten zich aan het Tahrir-plein in Egypte. Ze hadden ook voor het Libische model kunnen gaan.

ROB WIJNBERG

